

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Test diagnostyczny
<i>Przedmiot:</i>	Język łaciński i kultura antyczna
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	EJPP-R0-100, EJPP-R0-200, EJPP-R0-400
<i>Termin egzaminu:</i>	Marzec 2021 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	4 marca 2021

Uwagi:

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–30)

Wymagania egzaminacyjne 2021¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Tworzenie wypowiedzi – przekład na język polski.	Zdający: 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne [...] oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; 1.2) identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe [...]. 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich [...] dotyczących [...] filozofii [...]. 2.1) dokonuje samodzielnego przekładu na język polski łacińskiego tekstu, korzystając ze słownika łacińsko-polskiego, oddaje w przekładzie ogólny charakter i funkcję tłumaczonego tekstu; znajduje właściwe polskie odpowiedniki leksykalne dla łacińskich wyrazów i struktur; stosuje poprawne techniki przekładu; redaguje przekład spójny i poprawny stylistycznie; 2.3) wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu kultury antycznej do sporządzenia przekładu.

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

Schemat oceniania

Zdanie		Elementy podlegające ocenie	Punktacja	
			częstk.	maks.
1.	Ex iis quae mihi scribis et ex iis quae audio bonam spem de te concipio:	Wyrażenia przyimkowe; zaimki; ind. praes. act.	0-1-2-3	5
	non discurris nec locorum mutationibus inquietaris.	Ind. praes. (act. I pass.); funkcje przypadków	0-1-2	
2.	Illud autem vide	Imperat. praes. act.	0-1	4
	ne ista lectio auctorum multorum et omnis generis voluminum habeat aliquid vagum et instabile.	Zdanie dopełnieniowe; funkcje przypadków; zaimki	0-1-2-3	
3.	Certis ingeniis immorari et innutriri oportet	Verbum impersonale oportet + inf; abl. instrumentalis	0-1-2	4
	si velis aliquid trahere quod in animo fideliter sedeat.	Zdanie warunkowe; zdanie przydawkowe	0-1-2	
4.	Distingit librorum multitudo;	Zdanie główne	0-1	4
	Itaque cum legere non possis quantum habueris,	Zdanie przyczynowe z czasownikiem modalnym posse; zdanie pytające zależne	0-1-2	
	satis est habere quantum legas.	Zdanie pytające zależne	0-1	
5.	Probatos auctores itaque semper lege!	Imperat. praes. act.	1	1
6.	Hoc ipse quoque facio;	Zaimki	0-1	3
	ex pluribus quae legi aliquid apprehendo.	Zdanie przydawkowe z ind. perf. act.; ind. praes. act.	0-1-2	
7.	Hodiernum hoc est quod apud Epicurum nactus sum:	Zaimki; verbum deponens; wyrażenie przyimkowe	0-1-2-3	4
	„honestā res est laeta paupertas”.	Orzeczenie imienne	0-1	
8.	Illa vero non est paupertas, si laeta est;	Zdanie warunkowe; orzeczenie imienne	0-1-2	4
	Non qui parum habet, sed qui plus cupit, pauper est.	Zdania przydawkowe; przysłówki	0-1-2	
Poprawność językowa i stylistyczna				1
Razem				30

Przykładowe rozwiązanie

Na podstawie tego, co mi piszesz, i tego, co słyszę, żywię co do ciebie dobrą nadzieję: nie miotasz się ani nie niepokoisz zmianami miejsc. Na to zaś zwracaj uwagę, aby ta lektura wielu autorów i książek wszelkiego rodzaju nie miała (w sobie) czegoś chaotycznego i niestałego. Trzeba zatrzymywać się i żywić się sprawdzonymi autorytetami, jeśli byś chciał zaczerpnąć coś, co na stałe utkwiliby w pamięci (umyśle). Nadmiar książek rozprasza; a zatem, ponieważ nie możesz czytać tyle, ile zgromadziłeś, wystarczająco jest mieć tyle, ile czytasz. Czytaj zatem zawsze sprawdzonych autorów! Ja sam również to czynię: z wielu rzeczy, które przeczytałem, coś wybieram. Na dzisiaj jest to, co znalazłem u Epikura: „szlachetną rzeczą jest radosne ubóstwo”. Lecz to nie jest ubóstwo, jeśli jest radosne; nie ten, kto ma mało, jest biedny, ale ten, kto pragnie (mieć) więcej.

Zadanie 2. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących [...] filozofii, życia politycznego (ustrój [...] Rzymu), [...] 3.1) [...] samodzielnie analizuje i syntetyzuje treści zawarte w tekstach łacińskich [...]; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2) integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne [...]).

Zasady oceniania

- 2 pkt – za dwie prawidłowe odpowiedzi.
- 1 pkt – za jedną prawidłową odpowiedź.
- 0 pkt – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Seneka Młodszy był wychowawcą i doradcą cesarza **Nerona**, ostatniego władcy z dynastii **julijsko-klaudyjskiej**.

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich [...] dotyczących [...] filozofii, [...] literatury rzymskiej (gatunki literackie i najwybitniejsi przedstawiciele literatury okresu republiki i augustowskiego) [...]. 3.1) dostrzega antyczne źródła konkretnych zjawisk naszej cywilizacji i kultury – samodzielnie analizuje i syntetyzuje treści zawarte w tekstach łacińskich [...]; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2) integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne, [...], wydarzenia z dziedziny kultury).

Zasady oceniania

2 pkt – za zaznaczenie trzech prawidłowych odpowiedzi.

1 pkt – za zaznaczenie dwóch prawidłowych odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. V
2. V
3. F

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów łacińskich i w przekładzie dotyczących [...] filozofii [...]. 3.1) [...] samodzielnie analizuje i syntetyzuje treści zawarte w tekstach łacińskich [...]; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2) integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia ([...] zjawiska społeczne i polityczne, [...] wydarzenia z dziedziny kultury).

Zasady oceniania

1 pkt – za zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B, C

Zadanie 5. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.4) wymienia wyrazy pochodzenia łacińskiego funkcjonujące jako terminy w różnych dziedzinach; dostrzega związki języka polskiego z językiem łacińskim; wyjaśnia etymologię wyrazów w języku polskim, opierając się na leksyce łacińskiej.

Zasady oceniania

2 pkt – za trzy prawidłowe odpowiedzi.

1 pkt – za dwie prawidłowe odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wyraz łaciński	Rzeczownik polski
concipere	koncepcja
mutatio	mutacja
pauper	pauperyzacja

Zadanie 6. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne ([...] stronę czynną i bierną czasowników we wszystkich czasach w indykatiwie i koniunktiwie; [...] czasowniki nieregularne; deponentia; czasowniki złożone) oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; 1.3) dokonuje transformacji gramatycznych: [...] tworzy formy czasownikowe w czasach głównych i historycznych, w trybach, stronach i liczbach [...].

Zasady oceniania

2 pkt – za trzy prawidłowe odpowiedzi.

1 pkt – za dwie prawidłowe odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

habeat	possit
habueris	potueris
habet	potest

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.2) identyfikuje [...] konstrukcje składniowe charakterystyczne dla łaciny: accusativus cum infinitivo [...]; 1.3) [...] dokonuje transformacji gramatycznych w zakresie konstrukcji składniowych (accusativus cum infinitivo [...]).

Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Dicimus nos probatos auctores semper legere / legisse.

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne ([...] przysłówki utworzone od przymiotników deklinacji 1– 3; regularne i nieregularne stopniowanie [...] przysłówek [...]); 1.3) dokonuje transformacji gramatycznych: [...] stopniuje [...] przysłówki [...].

Zasady oceniania

2 pkt – za prawidłowe uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

1 pkt – za prawidłowe uzupełnienie jednego wiersza tabeli.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Gradus positivus	Gradus comparativus	Gradus superlativus
fideliter	fidelius	fidelissime
parum	minus	minime

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) rozpoznaje formy morfologiczne ([...] stronę czynną i bierną czasowników we wszystkich czasach w trybie trybu i koniunktywie [...]) oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; 1.2) identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: [...] zdania podrzędne z trybem i koniunktywem.

Zasady oceniania

1 pkt – za zaznaczenie prawidłowej odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.2) identyfikuje charakterystyczne dla łaciny konstrukcje składniowe: [...] szyk zdania; struktura składniowa zdania w stronie czynnej i biernej; [...] funkcje składniowe i semantyczne nieosobowych form czasownika (infinitivus activi i passivi praesentis, [...]); konstrukcje składniowe charakterystyczne dla łaciny: accusativus cum infinitivo, [...] dativus possessivus [...]; 1.3) [...] dokonuje transformacji gramatycznych w zakresie konstrukcji składniowych (accusativus cum infinitivo, [...] dativus possessivus [...]).

Zasady oceniania

2 pkt – za dwie prawidłowe odpowiedzi.

1 pkt – za jedną prawidłową odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. V

2. V

Zadanie 11. (0–15)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Tworzenie wypowiedzi [...]. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5) wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów [...] w przekładzie dotyczących [...] literatury greckiej (gatunki literackie oraz najwybitniejsi przedstawiciele okresu archaicznego i klasycznego), literatury rzymskiej (gatunki literackie i najwybitniejsi przedstawiciele literatury okresu republiki i augustowskiego) [...]; 2.2) tworzy wypowiedzi z wykorzystaniem popularnych łacińskich terminów z różnych dziedzin; 3.1) dostrzega antyczne źródła konkretnych zjawisk naszej cywilizacji i kultury – samodzielnie analizuje i syntetyzuje treści zawarte w tekstach [...] w przekładzie; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne; selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.2) integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia (język, [...] wydarzenia z dziedziny kultury).

Zasady oceniania

Kryterium		Punktacja	
		częstkowa	maks.
I. Znajomość kultury antycznej	Wyczerpujący opis zagadnienia (np. cechy charakterystyczne, wpływy, powiązania, zjawiska, fakty, daty, przedstawiciele). Bardzo dobra znajomość problemu. Brak błędów merytorycznych.	6–5	6
	Poprawny opis i dobra znajomość zagadnienia. Drobne usterki merytoryczne.	4–3	
	Pobieżna znajomość zagadnienia, nieliczne błędy merytoryczne.	2–1	
	Brak znajomości zagadnienia; brak odwołań do kultury antycznej, istotne błędy merytoryczne.	0	
II. Trafność przytaczanych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem	Pełna i trafna analiza i interpretacja zagadnienia, jasne wyrażenie własnego stanowiska.	6–5	6
	Poprawna analiza zagadnienia; nieliczne błędy w interpretacji, niewyrażenie własnego stanowiska.	4–3	
	Pobieżna analiza zagadnienia; błędy w interpretacji.	2–1	
	Niewłaściwa analiza i interpretacja zagadnienia lub ich brak.	0	
III. Terminy, wyrażenia	Poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej.	2	2
	Rzadkie, ale poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; nieliczne błędy w pisowni.	1	
	Brak terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; błędne ich zastosowanie; błędy w pisowni.	0	
IV. Język i styl	Język komunikatywny, na ogół poprawna składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja i ortografia.	1	1
	Język niekomunikatywny, niezgodna z normą składnia, liczne błędy ortograficzne.	0	
Razem		15 punktów	